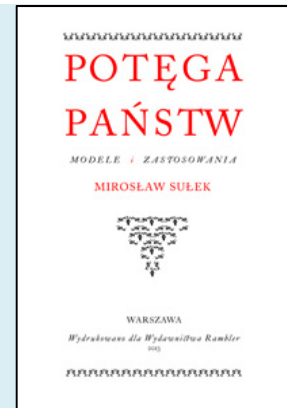

Karina Paulina Marczuk

Mirosław Sułek, *Potęga państw. Modele i zastosowania*,
Warszawa 2013, s. 380

Wydawnictwo Rambler opublikowało książkę Mirosława Sułka pt. *Potęga państw. Modele i zastosowania*. Rozważania w pracy ujęto w dziewięć rozdziałów, uzupełniając je wprowadzeniem, zakończeniem oraz bibliografią i indeksem nazwisk. Praca zaopatrzona jest w tabele, wykresy i rysunki. Książkę poświęcono zagadnieniu potęgi państw, kluczowemu problemowi współczesnych stosunków międzynarodowych.

Profesor dr hab. Mirosław Sułek jest pracownikiem naukowym Instytutu Stosunków Międzynarodowych (ISM) Wydziału Dziennikarstwa i Nauk Politycznych (WDiNP) Uniwersytetu Warszawskiego. Jest także członkiem Polskiego Towarzystwa Geopolitycznego (PTG), w którym kieruje Komisją Potęgometrii oraz pełni funkcję przewodniczącego Oddziału Warszawskiego PTG. Badacz jest cenionym specjalistą w zakresie problematyki pomiaru potęgi państw, zajmuje się rozwijaniem i propagowaniem potęgometrii. Jest autorem wielu publikacji, w których analizuje zagadnienia z zakresu nauk ekonomicznych, politycznych i wojskowych. Specjalizuje się w metodach analizy i pomiaru potęgi państw.

W prezentowanej pracy, jak zauważa Autor, skoncentrowano się na dwu głównych zagadnieniach: *Pierwsza warstwa dotyczy potęgi jednostek politycznych; druga – jej modelowania, pomiaru i wykorzystania syntetycznych miar potęgi w procesach decyzyjnych. Pierwsza ma charakter raczej teoretyczny, druga – raczej praktyczny, stosowany* (s. 13). Autor bada zatem stosunki międzynarodowe w ujęciu prakseologicznym oraz daje cenną wykładnię terminologii z zakresu potęgi państw.

W sposób przystępny pisze o modelowaniu i potęgometrii. Na szczególną uwagę zasługuje przegląd metod modelowania i pomiaru potęgi państw, ponieważ uwzględniono tu podejścia mało rozpoznane, np. japońsko-chińskie, indyjskie, rosyjskie, tureckie, irańskie, etc. Problematyka ta nie jest wyczerpana w literaturze przedmiotu. Na tle dorobku innych badaczy Autor przedstawia również metodę własną, uzupełniając tym samym w sposób znaczący zastany stan badań. Analizuje także postrzeganie potęgi państw, prezentując wyniki badań własnych oraz modelowanie międzynarodowego układu sił (prezentacja uwzględnia zarówno modele statyczne, jak i dynamiczne). Autor poświęca uwagę zagadnieniu projektowania strategii bezpieczeństwa narodowego i wykorzystaniu w tym zakresie syntetycznych miar potęgi. Dokonuje również oceny sprawności państwa, także wykorzystując syntetyczne miary potęgi.

Szczególnie wartościowa pod względem poznawczym jest dla Czytelnika metoda własna pomiaru potęgi państwa wyłożona przez Autora, który zdecydował się odejść od podejścia analitycznego na rzecz syntetycznego. Jak podkreśla: *Zastosowałem (...) podejście syntetyczne. Nie negując zalet podejścia analitycznego, usiłuję wykazać, że syntetyczne miary potęgi mogą być pomocne nie tylko w procesach poznawczych, ale i decyzyjnych. Innymi słowy, syntetyczne miary potęgi państw są elementami systemu informacyjnego, służącego potrzebom polityki. A politycy potrzebują informacji krótkich i jasnych* (s. 169). Syntetyczne miary potęgi mogą być użyteczne np. w projektowaniu strategii bezpieczeństwa.

Moje zainteresowanie wzbudził także rozdział poświęcony Indeksowi Bezpieczeństwa Narodowego, w którym przedstawiono (...) *indyjskie podejście do pomiaru potęgi państw i oceny bezpieczeństwa narodowego* (s. 305). Indeks Bezpieczeństwa Narodowego w Indiach jest postrzegany jako wskaźnik potęgi państwa, a w jego skład – w różnych proporcjach – wchodzi: zdolności obronne, siła gospodarcza, liczba i jakość ludności, zaawansowanie technologiczne, bezpieczeństwo energetyczne. Autor podkreśla jednak, że wyniki wyliczeń potęgi państw mogą budzić wątpliwości, być może na skutek przyjęcia wadliwych wag (np. w 2007 r. Norwegia

licząca 5 mln mieszkańców zajęła 3. miejsce – przed Indiami). Niemniej jednak koncepcja Indeksu Bezpieczeństwa Narodowego wydaje się ciekawa i zachęcająca do dalszych rozważań.

W zakończeniu książki Autor zwraca uwagę na konieczność prowadzenia dalszych badań modeli, a zwłaszcza modeli syntetycznych. Inny postulat dotyczy konieczności powołania różnych grup eksperckich, które prowadziłyby badania potęgi postrzeganej. Przydatne byłby także badania porównawcze.

Podsumowując, omawiana praca jest ważnym i oryginalnym studium podejmującym trudny i aktualny problem badania i pomiaru potęgi państw. Jest pozycją, która z pewnością zajmie centralne miejsce w kanonie prac z zakresu politologii i nauk wojskowych. Do kręgu jej odbiorców należy jednak zaliczyć nie tylko polityków bądź wojskowych, lecz także np. ekonomistów. Będzie przydatna dla wszystkich tych, którym bliska jest problematyka stosunków międzynarodowych.